

Riječ urednika

NATURA CROATICA

Nakon pet godina izlaženja

Prirodoslovne muzejske biološke i geološke struke u Hrvatskoj djeluju organizirano već više od 150 godina, od utemeljenja hrvatskoga Narodnog muzeja u Zagrebu 1846. godine. One su se najprije razvijale unutar njegovog naravoslovnog razdiela ili odsjeka, a potom, gotovo jedno stoljeće, u tri dosta jaka i poznata prirodoslovna muzeja, nastala u krilu Narodnog muzeja, koji su se 1986. ponovno udružili u jedan, sadašnji Hrvatski prirodoslovni muzej. Pomalo začuđuje da spomenuti prirodoslovni muzeji u svojoj tako dugoj i bogatoj prošlosti nisu imali, ni svaki za sebe ni zajednički, svoj časopis. To svakako nije bilo dobro, ni za muzejski rad ni za napredak bioloških i geoloških znanosti u Hrvatskoj. Kao što je poznato, u većim muzejima može se također organizirati i uspješno znanstveno djelovati. Naime, biolozi i geolozi u muzejima već su po naravi svog posla, u stvaranju i prezentiranju prirodoslovnih zbirki, vrlo zainteresirani posebice za pitanja morfologije i sistematike prirodnih predmeta, zatim za pitanja recentne i paleontološke biološke klasifikacije, te odnosa živih bića međusobno i spram okoliša. Isto tako, za pomoć što je pružaju razna muzeološka didaktička i, u novije vrijeme, informatička pomagala u ispunjenju mnogostrukih zadaća muzeja. Dobar stručni i znanstveni časopis može biti dragocjena pomoć u takvu radu pa je uistinu šteta da hrvatski prirodoslovci muzealci nisu u proteklih 150 godina imali prilike promišljati i progovoriti u takvu povlaštenom obliku međusobnog povezivanja i razmjene informacija sa svijetom.

Editorial

NATURA CROATICA

After five years

It is a little surprising that the Croatian natural history museums in their so long and fruitful history (practically from 1846) never had their own journal. This was certainly not good either for work in the museums or for the progress of biological and geological research in Croatia, because bigger museums make scientific work more possible. Biologists and geologists, because of the nature of their work, which is creating and presenting natural history collections, are particularly interested in morphology, the systematics of natural history items and relations among living creatures themselves, and to their environment. They need various museological and didactic tools, and today also computers, to accomplish many museum tasks. A good specialized scientific journal can be of great help in such work, thus it is a great pity that Croatian natural history museums in the last 150 years did not have full opportunities of such aids. Because of this, five years ago the Croatian Natural History Museum published Vol. 1 of *Natura Croatica*. It is a scientific and specialized journal that publishes the results of biological and geological research and surveys, results that are in a way connected with the museum's natural history collections, their genesis and presentation to scientists and experts. The journal's name underlines its goal of publishing the valuable results of studying nature (*Na-*

Zbog svega toga, prije pet godina (1992.) Hrvatski prirodoslovni muzej izdao je Vol. 1 časopisa koji je nazvan *Natura Croatica*. Časopis je zamišljen kao znanstveno i stručno glasilo koje objavljuje rezultate istraživanja u području geoloških i bioloških struka, rezultate koji su nekako povezani s muzejskim prirodoslovnim zbirkama, njihovim postankom i njihovim raznovrsnim predstavljanjem stručnoj i znanstvenoj javnosti. Samim imenom časopisa htjelo se, pri pokretanju časopisa, reći da se u njemu objavljuju za rad u prirodoslovnom muzeju zanimljivi rezultati proučavanja prirode (*Natura*), dok se drugim dijelom naziva, atributom *Croatica*, željelo podsjetiti da je to u prvom redu priroda Hrvatska. Od sama početka bilo je, međutim, jasno da će usmjerenost na objavljivanje rezultata proučavanja prirode Hrvatske trajno ostati, ali da će se s vremenom proširiti. Drugim riječima, kao što su i naše biološke i geološke zbirke prvenstveno slika hrvatskih krajeva u prirodoslovnom pogledu, ali imamo u muzeju i vrlo vrijedne komparativne zbirke, tako i časopis *Nat. Croat.* ostaje trajno usmjeren prvenstveno na prirodu zemlje, ali ujedno sve više želi biti mjesto dobrih bioloških i geoloških obavijesti iz drugih dijelova svijeta, važnih za one koji rade u prirodoslovnom muzeju.

Riječ potpisana od glavnog urednika prije pet godina, a koju je prihvatilo tadašnje uredništvo, programatski je imala nekoliko naglasaka. Tako je najavljena a) naročita otvorenost mlađim istraživačima (»htjeli bismo biti izazov i poticaj većem broju mlađih istraživača koji će ovdje moći predstaviti prve zrele plodove svog rada«); b) uredništvo je sebi zacrtalo zadaću da će u ovome časopisu objavljivati radove iz »ekologije, morfologije, sistematike, stratigrafije, kristalografije...«; c) za-

tura), primarily Croatian nature (*Croatica*). But from the beginning there was no doubt that though it would always concentrate on nature in Croatia, its horizons would in time expand. In other words, as our biological and geological collections are primarily a natural history image of Croatia, but our museum also has very valuable comparative collections. Thus the orientation of *Natura Croatica* is towards nature in Croatia, but it also hopes to expand into be a forum for biological and geological news from all over the world, which is of importance to people working in a natural history museum.

The first Editorial five years ago of signed by Editor in chief and approved by the Editorial Board emphasized a number of intentions. First, that the journal would be a) open especially to young researchers (»... we would like to challenge, as well as to encourage, to the great number of young researchers who will be able in *Natura Croatica* to present the first significant results of their work.«); b) to publish scientific articles from »ecology, morphology, systematics, stratigraphy, crystallography...«; c) also that, »...*Natura Croatica* will also provide a forum for scientific contributions from the field of museology, and especially the results of research into new ways and methods of more successful museological treatment, of exhibits and, data base, and present critical articles about the development of museological natural history disciplines and collections.« Speaking of co-workers, we clearly want the collaboration of d) »...many older, experi-

tim, »važno mjesto (*Nat. Croat.*) dat će, također, stručnim i znanstvenim prinosima iz područja muzeologije, posebno istraživanja novih putova i metoda uspješnije muzejske obrade, izlaganja predmeta, pohrane podataka, kao i kritičkim člancima o razvoju muzejskih prirodoslovnih struka i zbirki«. Što se suradnika tiče, po sebi je jasno, da smo poželjeli i suradnju d) »što većeg broja starijih, prokušanih istraživača, domaćih i stranih botaničara, zoologa, geologa, mineraloga, paleontologa«; naposljetku, izrazili smo uvjerenje i nadu e) kako »ima realnih izgleda da se oko ovog časopisa stvore žive jezgre dobrih znalaca živoga svijeta Hrvatske tako da bi, najprije u obliku posebnih sveščića – dodataka ovog časopisa, počela izlaziti primjerice *fauna Hrvatske...*« ; dakako, i njezina *flora*.

1. Postignuća

Natura Croatica izašla je u teškom trenutku, kad je započeo rat protiv Hrvatske, i nije bilo jasno kako ćemo moći izlaziti, koliko ćemo kvalitetnih priloga imati, i sl. Zato smo u prvi mah zamislili da se časopis pojavljuje kao godište ili volumen, to jest da izlazi jednom godišnje. Vrlo brzo, međutim, već u drugoj godini izlaza, dakle 1993., vidjeli smo da treba izlaziti najmanje u dva broja godišnje. Tako se Vol. 1 (1992), u bibliotekarskom smislu, zapravo morao smatrati dvobrojem, o čemu smo posebnom napomenom, koja je otisnuta u nizu sljedećih brojeva, obavijestili korisnike. No, časopis je bio sve bolje prihvaćen, počeo je primati sve veći broj kvalitetnih radova i, prvenstveno radi što bržeg objavljivanja pozitivno ocije-

enced researchers from Croatia and abroad (...) – we need botanists, zoologists, geologists, mineralogists, palaeontologists...«; and in the end we expressed our confidence and hope that e) »It is quite realistic to hope that this magazine will gather a certain nucleus of experts on the living world of Croatia. We may also hope that very soon we shall have *Fauna Croatica* – first in a form of small volumes (additions to *Natura Croatica*)...«, and of course *Flora Croatica*.

1. Achievements

Natura Croatica was first published in a difficult period, when the war against Croatia started, and it was not clear how we would publish the journal at all. So at first we thought of publishing it annually. Shortly after that, in the second year (1993), we decided we should publish the journal at least twice a year. So Vol. 1 (1992) is considered to be a double-issue, and readers were informed of this in later issues. The journal was well accepted and we started to receive more and more good articles, and from 1995 *Natura Croatica* began to appear quarterly so the positively reviewed articles would be published as soon as possible. Until now, five Volumes with 14 issues and 3 supplements were pub-

njenih radova, od 1995. počeo je izlaziti četiri puta godišnje. Tako je dosad izašlo 5 volumena ili godišta, s ukupno 14 brojeva i 3 dodatka (supplementa), na oko 1250 str., s mnogo ilustracija, pa i u boji (Tablica 1).

lished, on some 1250 pages and with a lot of illustrations, some in colour (Table 1).

Tablica 1/Table 1

Vol. 1 (1992)	(dvobroj)	11 (2*) članaka	118 (+10*) str.	
Vol. 2 (1993)	2 broja	12 (4*) članaka	261 (+29) str.	
Vol. 3 (1994)	2 broja + 2 suppl.	14 (3*) radova	242 (+32*) str.	138**
Vol. 4 (1995)	4 broja	17 (1*) članaka	240 (+9*) str.	
Vol. 5 (1996)	4 broja + 1 suppl.	28 (1*) radova	390 (+18*) str.	25**
ukupno	14 brojeva + 3 suppl.	82 (11*)	1251 (+98*) str.	163**
Vol. 1 (1992)	double-issue	11 (2*) articles	118 (+10*) pages	
Vol. 2 (1993)	2 issues	12 (4*) articles	261 (+29*) pp.	
Vol. 3 (1994)	2 issues + 2 suppl.	14 (3*) papers	242 (+32*) pp.	138 pp. **
Vol. 4 (1995)	4 issues	17 (1*) articles	240 (+9*) pp.	
Vol. 5 (1996)	4 issues + 1 suppl.	28 (1*) papers	390 (+18*) pp.	25 pp. **
total	14 issues + 3 suppl.	82 (11*)	1251 (+98*) pp.	163 pp. **

*Brojevi u zagradama odnose se na nerecenzirane priloge, a razni prilozci, kao sitne vijesti, prikazi knjiga se ovdje ne prikazuju / Numbers in brackets represent unreviewed articles, news and book reviews are not included

**Broj stranica Dodataka (Supplementa) / Number of supplements' pages (Supplementa)

Iz tablice se vidi da je u dosadašnjih 5 volumena (godišta) s 14 brojeva izašlo osamdesetak članaka, ali da smo ujedno započeli, od 1994., ostvarivati i program izdavanja *Hrvatske faune*, kao i *Hrvatske flore* (Vol. 3 (1994), FAUNA CROATICA, Supplementum 1: Popis faune mnogochetinaša Jadranskog mora /Požar-Domac, A./ ; Vol. 3 (1994), FLORA CROATICA, Supplementum 2: Popis Hrvatske flore, Dio I./Nikolić, T. Ur./). Vol. 5, Suppl. 1, (1996), Fauna obada Hrvatske /Krčmar, S. et al./). (Imamo već zgotovljen za tisak veći broj faunističkih popisa, pa i kataloga, primjerice, popis faune danjih leptira, sisavaca i ptica, te Popis

The table shows that in past five Volumes and 14 issues some 80 articles were published and that in 1994 we also started publishing special editions of Croatian Fauna, as well as Croatian Flora (Vol. 3 (1994), FAUNA CROATICA, Supplementum 1: Index of the Adriatic Sea Polychaetes (Annelida, Polychaeta) /Požar – Domac, A./; Vol. 3 (1994), FLORA CROATICA, Supplementum 2: Index Florae Croatiae, part I /Nikolić, T., Ed./; Vol. 5 (1996), FAUNA CROATICA, Supplementum 1: Index of the Tabanidae (Diptera) in Croatia /Krčmar, S. et al./). We already have faunistical indices and

Hrvatske flore, Dio II /Nikolić, T., ur./.
Trebalo samo riješiti pitanje financiranja
tih izdanja jer Ministarstvo znanosti i
tehnologije *Supplementa* časopisa ne fi-
nancira).

2. Neki najteži problemi

Dosad rečeno više je izvanjski opis os-
tvarenja. Što je s kakvoćom ovog časopi-
sa? Razni su parametri kojima se to pro-
suđuje, a čine to i učinit će nadalje sva-
kako objektivnije od nas drugi. Sa svoje
strane, možemo reći da je u tom smislu
naš najveći problem bio i ostao: kako
osigurati što bolje ocjene pristiglih rado-
va. U svome izdavačkom programu (iz
1992) predvidjeli smo i inozemne recen-
zente, a to se ubrzo pokazalo posve suk-
ladnim i sa zahtjevom novog Zakona o
visokim učilištima i znanstvenoistraživa-
čkoj djelatnosti (Nar. nov., 96, 25. listopa-
da 1993). Taj zadatak smo više ili manje
dosljedno provodili, uz velike poteškoće.
Zatim, suočili smo se s pitanjem kako
pratiti put međunarodne prihvaćenosti
novog časopisa u biološkim i geološkim
krugovima, osobito stupanj referiranja
(indeksiranja) radova iz *Nat. Croat.* u se-
kundarnim publikacijama i zakladama
(bazama) podataka.

U tom pogledu bitnu pomoć imali smo
u Institutu za informacijske znanosti te u
Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci. Naj-
novija pretraživanja u tom pogledu po-
kazuju da samo donekle možemo biti za-
dovoljni. Zadovoljstvu, makar i djelomi-
čnom, razlog je činjenica da smo posve
novi časopis i da smo krenuli od ništice,
te da smo godinama bez tajništva časo-

catalogues ready for publishing, for
example index of butterflies, birds and
mammals, and Index of Croatian Flora,
part II /Nikolić, T., Ed./.
We only need to solve the problem of financing
these editions, because Supplements
are not financed by the Ministry of
Science and Technology.

2. The biggest problems

So far we have said more about the
look of the journal than about its qual-
ity. There are different measures that
can be applied, and it has been and
will be done by others more impar-
tially than by us. We can only say that
our biggest problem has been: to
make sure the articles get as good re-
views as possible. In our editorial
(1992) we anticipated foreign review-
ers, which soon turned out to be con-
gruent with the new High Schools and
Scientific Researches Law (1993). We
obeyed this rule more or less, with a
number of difficulties. Then there was
the question of finding the level of in-
ternational acceptance of the new jour-
nal in biological and geological circles,
especially the level of citation of arti-
cles from *Natura Croatica* in secondary
publications and data bases.

We got significant help from the In-
stitute for informatical sciences and
from the National and University Li-
brary. The most recent information
shows that we can not be entirely sat-
isfied. There is some satisfaction in the
fact that we are a completely new
journal, that we started from zero, that
we have for years worked without a
secretary, without a possibility to pay
for adequate English language-editing,

pisa, bez prave mogućnosti da platimo odgovarajuću stručnu jezičnu (englesku) lekturu, velike troškove poštarine i sl. Prema evidenciji u DIALOG Information Services danas smo sigurno indeksirani u 5–6 baza, tj. u CAMBRIDGE SCIENTIFIC ABSTRACTS, odnosno u njegovim bazama: Pollution ABS, Aquatic & Fisheries Science ABS, Life Sciences Collection, Water Resources ABS; zatim u ELSEVIER SCIENCE LTD.: Geobase (TM) i u sekundarnoj publikaciji Referativniy Zhurnal (Moskva).

Kako dalje

Naš bi glavni cilj trebao biti ulazak u veći broj vodećih baza iz bioznanosti i geoznanosti. Krajnji bi uspjeh bio, dakako, referiranje u nekoj od ISI (Institute for Science Information) baza podataka, primjerice u Science Citation Index, odnosno, s vremenom, i u bazi Current Contents.

Da bismo to postigli i željenu cilju došli, posebnu i još veću pažnju moramo unaprijed obratiti postupku ocjenjivanja radova. Što se recenziranja tiče, imamo sve spremniju suradnju recenzenata a i autora na prihvaćanje argumentiranih sugestija. U borbi argumenata često presuđuje samo uredništvo.

3. Malo statistike

U proteklih pet godina objavljeno je 80-tak radova s međunarodnom recenzijom, a to znači da je objavljeno prosječno 5.9 takvih članaka po broju, na ukupno 1.125 str. To ujedno znači da je pojedini članak obasizao prosječno 13,7 str. (recenzirani radovi), uključivši ilustracije. Jasno da su recenzirani i objavljeni Do-

and that we manage to settle big postage costs. According to the DIALOG Information Services, we are covered by 5 – 6 bases, i. e. by Cambridge Scientific Abstracts, in other words, its bases: Pollution Abs., Aquatic & Fisheries Science Abs., Life Sciences Collections, Water Resources Abs.; then in Elsevier Science Ltd.: Geobase (TM) and in the secondary publication Referativniy Zhurnal (Moskva).

How to continue

Our main goal should be coverage from as many leading bio- and geoscientific data bases as possible. The utmost success would, of course, be getting coverage from some of ISI (Institute for Science Information) data bases, for example, Science Citation Index, and then, in due course, Current Contents. In order to achieve that, special and even greater attention should be paid to the process of reviewing the articles. The reviewers, as well as the authors, are being more and more co-operative, and the Editorial Board will continue to judge in some disagreements.

3. Some statistics

In the past five years about 80 articles with international review were published, which makes an average of 5.9 articles per issue, on altogether 1125 pages. This means that one article alone had some 13.7 pages (including illustrations). The supplements were, of course, reviewed too, but they are

daci časopisa (*Supplementa*), ali ovdje su iz brojenja stranica isključeni. Odbijeno je 19 radova, a to nije baš velik broj, samo 18.8% primljenih radova. No, za početak, to i nije tako loše. Valja, međutim priznati da mnogi članci, posebno mladih autora, ne bi bili ugledali svjetlo dana da Uredništvo nije sve učinilo da im pomogne u provedbi sugestija recenzenata, da im olakša što doličnije predstavljanje rezultata, kad god ocjenitelji nisu našli da je neki rad u potpunosti neprihvatljiv. Neke osnovne statističke podatke dajemo u Tablici 2.

not included in the number of pages. 19 papers were rejected, which is not a significant number, and makes only 18.8% of all articles received. This is not so bad for the start. We must to admit, though, that a lot of articles, especially those written by young authors, would have never seen the daylight, if there had not been an Editorial Board to help them in implementation of reviewers' suggestions, whenever they found an article not completely inappropriate. Some basic statistical data are given in Table 2.

Tablica 2/Table 2

Broj članaka po strukama, zemlji autora i životnoj dobi /

The number of articles (according to the authors' age and nationality)

Vol. Nat. Croat.	1 (1992)	2 (1993)	3 (1994)	4 (1995)	5 (1996)
Zoologija	4	4	6 (+1*)	8	13 (+1*)
Botanika	2	3	3 (+1*)	6	9
Geologija					
Mineral.-petrografija	1		1		
Paleontologija	3	1	2	2	2
Stratigrafija i dr.		2			1
Muzeografija/Informatika	1	1			
Ostalo	2	5	4	2	4
Autori		domaći	vanjski	prvi autor	autori
		134	7	< 40 g. 19 (13,5%)	> 40 g. 122
Vol. of Nat. Croat.	1 (1992)	2 (1993)	3 (1994)	4 (1995)	5 (1996)
Zoology	4	4	6 (+1*)	8	13 (+1*)
Botany	2	3	3 (+1*)	6	9
Geology					
Mineral. & Petrography	1		1		
Palaeontology	3	1	2	2	2
Stratigraphy etc.		2			1
Museography/Informatics	1	1			
Others	2	5	4	2	4
Authors		home	foreign	first author	authors
		134	7	< 40 years 19 (13,5%)	> 40 years 122

4. Uredništvo

Sve do sada Uredništvo časopisa bilo je ujedno njegov znanstveni i stručni Savjet. Prvi korak prema podizanju kvalitete rada Uredništva bila je njegova internacionalizacija. Tako su u proteklih 5 godina prihvatili članstvo u našem uredništvu neki domaći znanstvenici iz raznih bioloških i geoloških disciplina s međunarodnim ugledom, na čemu im ide velika zahvalnost jer su radili predano i bez ikakve novčane naknade. S vremenom su nam se priključili neki zamoljeni ugledni stručnjaci iz drugih država. Oni su osobito mnogo pripomogli pri ocjenjivanju nekih radova, izražavajući nam neprestano riječima i djelom svoju solidarnost. Srdačna im hvala! Od ovog broja, dakle ulaskom u šestu godinu izlaženja odvajamo Uredništvo i Znanstveni savjet časopisa. Uredništvo je neposredno operativan, radni tim, a pojedini ugledni stručnjaci iz inozemstva svojim će savjetima i suradnjom pomoći daljnjem podizanju kvalitete i internacionalizacije časopisa.

5. Budućnost

Uopće ne postavljamo pitanje *da li dalje*, nego samo *kako dalje*. Valja nastaviti i zbog širenja znanstvenih informacija, pa i zbog stotina brojeva raznih vrijednih publikacija koje u naše knjižnice dolaze u zamjenu za *Nat. Croat.* Ali *kako dalje*, da bude još bolje i sve bolje?

Uredništvo će pooštriti kriterije glede sadržaja, poštujući strogo recenziranje i tražeći bez iznimke međunarodnu ocjenu. Zahtijevat će od autora da se drže Uputa autorima. Zatim, članci će

4. Editorial Board

Until now the Editorial Board of the journal was at the same time its scientific and professional Council. The first step toward the higher quality of its work was its internationalization. In the course of the last five years the membership in our Editorial Board was accepted by some of our scientists, biologists and geologists with an international reputation, whom we have to thank for working hard and without any financial gain. Some other respectable experts from other countries joined the Editorial Board, too. They were of a great help, writing reviews and always expressing their support, and we would like to thank them. Entering the sixth year with this issue, we decided to separate the Editorial Board and the Editorial Advisory Board of the journal. The Editorial Board would act as an operative team, and some respected experts from abroad would help to raise the quality of the journal with their advice, as well as its internationalization.

5. The future

We are not asking whether to *continue or not*, but *how to continue*. We have to continue for the sake of spreading scientific information, and because of the hundreds of issues of valuable publications brought to our libraries in exchange for *Natura Croatica*. But how to continue and get better?

The Editorial Board will make stricter rules where the articles are concerned, demanding an international review without exception. The

morati imati kvalitetnije abstrakte i sažetke. Napokon, svi članci objavljuvat će se samo na engleskom jeziku.

Svim autorima, svim recenzentima, svim suradnicima u proteklih pet godina izlaza hvala. Časopisu *Natura Croatica* ponavljamo želju izrečenu prilikom njezova rođenja: *Vivat, crescat, floreat.*

Zagreb, 20. 03. 1997

J.B.

authors will have to obey the Instructions for authors. The articles will have to have better written abstracts and summaries. At last, all the articles will have to be written in English.

Finally, our thanks to all the authors, reviewers and co-workers during the last five years of publishing. And to the journal *Natura Croatica* we extend the same good wishes expressed at the time it was born: *Vivat, crescat, floreat!*

Translated by M. Vuković